

RECENZE

Pížová, L., Balogová, B. Materstvo a starostlivosť o seba ako novodobé koncepty sociálnej práce. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2015, 83 s. ISBN 9788055515366

Martin Hamadej

V recenzovanej publikácii *Materstvo a starostlivosť o seba ako novodobé koncepty sociálnej práce* spracovali autorky pomerne málo frekventovanú odbornú problematiku, ktorá, bezpochyby, patrí do profesionálneho priestoru sociálnej práce, zvlášť sociálnej práce s rodinou, vidiac ju ako klienta sociálnej práce. Obsah predkladanej knihy autorky osnovali v zmysle bezproblémo-

vej orientácie vo východiskových pojmoch či empirických zisteniach. Štruktúru monografie tvoria dve teoreticky orientované kapitoly a jedna výskumná kapitola.

Vychádzajúc z publikácie možno konštatovať, že problematike materstva je v súčasnosti v prostredí Slovenskej republiky venovaná len malá pozornosť. Na tomto základe sa autorky rozhodli poukázať na význam ochrany materstva a zároveň vyzývajú k diskusii v intenciách sociálnej práce, kedy materstvo vnímajú ako „dyadický vzťah matky a dieťaťa a je ho potrebné vnímať ako mnohodoménový jav v jeho biologickej, právnej, sociálnej a zvlášť subjektívnej rovine...“ (s. 5–6).

Vedecká monografia ponúka analyticko-syntetickú štruktúru rozvoja vedeckých poznatkov v oblasti materstva a starostlivosti matiek o seba (self-care) v sociálnej práci ako v novoobjavenej oblasti, predstavuje ojedinelý počin po formálnej stránke, ale hlavne svojim zameraním. Vedecko-výskumná analýza sa zameriava nielen na oblasť terminologických a teoretických otázok, no autorky sa zaoberajú aj výskumnými národnými a nadnárodnými zisteniami v predmetnej oblasti.

V prvej časti monografie charakterizujú relativizmus, komparativnosť, pluralitu či terminologické východiská (nielen) zo sociálnej práce vo vzťahu k materstvu a starostlivosti o seba, ktoré vychádzajú z poznatkov teórie vzťahovej väzby, teórie intuitívneho rodičovstva, konceptov biologického a sociálneho materstva, mytu materstva či konceptu aktivizačného prístupu v sociálnej práci. „*Materstvo prešlo počas historického vývoja spoločnosti značnými premenami až k materstvu hypermodernému*“ (s. 69). V tejto kapitole vychádzajú autorky z myšlienky „*senzitívneho materstva*“, ktoré môžeme v súčasnosti popísať ako časovo ná-

ročné obdobie charakteristické psychickou a energetickou vyťaženosťou. V tejto kapitole je priestor venovaný okrem materstva aj kľúčovým termínom ako *starostlivosť o seba* (self-care) a *vzťahová väzba*, ktoré ponúkajú nové výskumné oblasti sociálnej práce. V závere tejto podkapitoly sú predstavené podmienky potrebné k vytvoreniu bezpečnej vzťahovej väzby vedúce k zdravému vývinu jedinca. V druhej kapitole autorky centrujú pozornosť empirickým zisteniam vo výskumoch materstva ako hodnoty a výskumu starostlivosti matiek o seba. Analyzujú súčasný stav poznania v oblasti materstva, starostlivosti o seba za pomoci najmä českých a amerických výskumných zistení. Vo výskumnej časti je pozornosť zameraná na zistenia pozitívnych prínosov materstva ženám, čo viedlo cez skúmanie aj negatívnejších skutočností. Druhá výskumná štúdia v monografii je venovaná vnímaniu starostlivosti o seba z pohľadu matiek. Táto kapitola je ukončená komparačnou analýzou obidvoch výskumných štúdií, kde je poukazované na fakt prepojenia „*efektívneho materstva*“ s dobrým fyzickým a emocionálnym zdravím. Formulované a kriticky analyzované otázky súvisiace s materstvom majú pomôcť k rozvoju diskusie venujúcej sa danej problematike v multiodborovom rozmere v oblasti sociológie, sociálneho práva, psychológie, demografie, no zvlášť sociálnej práce.

Možno konštatovať, že daná monografia je pre čitateľov zaujímavým sprievodcom v oblastiach *materstva*, *hypermoderny a starostlivosti o seba* (self-care). Cieľom autoriek bolo poskytnúť čitateľom a čitateľkám analyticko-syntetickú štúdiu rozvoja vedeckých poznatkov v oblasti materstva a starostlivosti matiek o seba, čo sa im bezpochyby podarilo. Pozitívom publikácie je jej ľahká čitateľnosť, zrozumiteľnosť a dostatočný vedomostný rámec týkajúci sa popisovanej problematiky. Nielen odborná verejnosť a vysokoškolskí pedagógovia a pedagogičky pomáhajúcich profesií, ale aj laická verejnosť má prostredníctvom tejto publikácie autoriek, Lívie Pížovej a Beaty Balogovej, možnosť zoznámiť sa s nezastupiteľnou rolou matky v hypermodernej dobe a zároveň ponúka množstvo podnetných tém a otázok pre ďalších výskumníkov a výskumníčky, ktorí by sa danou problematikou chceli zaoberať. Napriek tomu však ostávajú určité biele miesta a nezodpovedané otázky, ktoré aj naďalej stoja pred menovanými autorkami.

Recenzent:

PhDr. Mgr. Martin Hamadej, interný doktorand, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Inštitút edukológie a sociálnej práce, Prešov, Slovenská republika